

Titel: Woorden als wegbereiders

Onderwerp: Woordenschat en tekstbegrip

Algemene beschrijving

De woordenschat van leerlingen is in hoge mate bepalend voor hun schoolsucces.

In drie bijeenkomsten besteden we aandacht aan effectieve manieren om de woordenschat van leerlingen een structurele impuls te geven, zowel impliciet als expliciet. We gaan in op de relatie tussen tekstbegrip; begrijpend lezen en luisteren en woordenschat, we bespreken het verschil tussen woorden in alledaagse taal en typische schooltaal en hoe je samen met de leerlingen kunt werken aan het vergroten van de woordenschat om tot beter tekstbegrip te komen. Je krijgt concrete handvatten om in de dagelijkse praktijk te werken aan een woordenschatcultuur; in de klas en de school.

Inschrijving

Voor leerkrachten van groep 1 tot en met 8. Het programma wordt afgestemd op de groepen waaraan de deelnemers lesgeven.

Doelen en opbrengsten

- Je verwerft inzicht in de verschillende manieren om aan woordenschat te werken:
 - Je kunt woorden ordenen en logisch aan elkaar verbinden
 - Je weet wat schooltaal is en kunt het bewust inzetten.
 - Je kunt leerlingen actief zelf woordbetekenissen laten ontdekken
 - Je hebt inzicht in de relatie tussen tekstbegrip en woordenschat
 - Je kunt onderscheid maken tussen impliciet en expliciete woordenschatdidactiek.
- De inzichten worden op de eigen school aan de praktijk getoetst en besproken.

Uitvoerder

Drs. Harald Weessies, *taal-leesspecialist PO*.

Hij studeerde Nederlands aan de Universiteit Groningen met als specialisatie taalvaardigheidsontwikkeling in het onderwijs. Vanaf 2007 is hij als zelfstandig onderwijsadviseur gevestigd en werkte o.a. als taal-/leesexpert voor de PO-raad en als lid van de toetswijzercommissie Taal voor de Centrale Eindtoets.

Bijeenkomst 1 Woordenschat, een les?

Inhoud

We starten met een verkenning van het 'domein woordenschat'. Hoe leren kinderen nieuwe woorden en wat zijn bewezen effectieve manieren om op school aan de uitbreiding

van de woordenschat te werken? Wat is de relatie tussen woordenschat en tekstbegrip? We stellen vast dat woordenschat geen leerlijn is en dat er meer nodig is dan een woordmuur of een woordenschatles om leerlingen te helpen om hun woordenschat uit te breiden en tot begrip te komen van gesproken en geschreven teksten. We bespreken de kenmerken van expliciete en impliciete woordenschatdidactiek en zoomen in op het maken van woordclusters. We bekijken enkele teksten en selecteren relevante woorden om aan te bieden.

We sluiten af met een praktijkopdracht die in de eigen school wordt uitgevoerd.

Bijeenkomst 2 Bewust gebruik van schooltaal

Inhoud

We bespreken de ervaringen uit de praktijk, n.a.v. de eerste bijeenkomst en gaan dieper in op het gebruik van schooltaal en het toepassen van informele woordleerstrategieën. We oefenen met het gebruik van schooltaal en alledaagse taal en laten zien hoe complexer taalgebruik bijdraagt aan de ontwikkeling van de woordenschat, zowel in gesproken als geschreven taal. We kijken naar verschillende soorten teksten en we bespreken hoe leerlingen zelf een actieve rol kunnen krijgen om hun woordenschat verder te ontwikkelen. We sluiten af met een praktijkopdracht die in de eigen school wordt uitgevoerd.

Bijeenkomst 3 Van woordenschatles naar woordenschatcultuur

Inhoud

We bespreken de opbrengsten van de observaties en gesprekken in de eigen school. We gaan met elkaar in gesprek aan de hand van een aantal casussen uit de praktijk en stellen vast wat realistisch en haalbaar is om het woordenschatonderwijs op de eigen school een impuls te geven. We zetten daarbij in op het hoofddoel: *'leerlingen helpen bij de ontwikkeling van tekstbegrip.'* We bespreken hoe we in de eigen school ervoor kunnen zorgen dat aandacht voor woordenschatontwikkeling is ingebed in een brede context en bijdraagt aan beter tekstbegrip bij zowel lezen, luisteren als kijken.

Data: Vrijdag 26 april 2024, Vrijdag 17 mei 2024 Vrijdag 7 juni 2024
Tijden: 13.00 (inloop) – 16.30
Locatie: Aristo Meeting Plaza, Lunetten (Utrecht)
Kosten: € 895,- per deelnemer